

DEN GODA STADEN

Tid för handling!

PLATTFORM FÖR DEN GODA STADEN

DEN GODA STADEN

STADSUTVECKLING OCH EKONOMISK TILLVÄXT

Sveriges sysselsättning och tillväxt är beroende av attraktiva och konkurrenskraftiga stadsregioner.

Städerna och den livskvalitet de erbjuder är viktiga för framtidens näringsliv och sysselsättning. Städer och tätorter är arenor på vilka vi formar vår framtid. De är platser där vi kan känna identitet, tillhörighet och kontinuitet.

De senaste åren har sysselsättningen inom industriell produktion minskat, medan den ökat markant inom tjänstesektorn. Flertalet av de yrkesarbetande verkar idag inom tjänstesektorn. Utvecklingen är tydlig och likartad världen över. Städerna och dess miljöer får allt större betydelse. De är motorer för ekonomisk tillväxt och sysselsättning. Planering och förverkligande av attraktiva städer är därför av största vikt. Att leda och koordinera stadsutvecklingen är en av kommunernas viktigaste uppgifter. Samverkan och helhetssyn är ledord.

STADEN OCH MILJÖN

Stadsutvecklingen fokuserar i detta avseende inte minst på behovet av hållbara transporter.

Allt fler människor söker sig till städerna för att ta del utbudet av service och tjänster, kultur och upplevelser, arbetstillfällen, skolor, vård och omsorg. Planeringen av boende, trivsel, trygghet, trafik och miljö får därför stor betydelse.

Hot om klimatförändringar och en allt större konkurrens om begränsade naturresurser, leder till krav på återhållsamhet. Energiförbrukningen måste minska. Utsläpp och deponering av miljöfarligt avfall måste reduceras. Den svåra uppgiften är att kombinera tillväxt med resurssnålhet. Städer och regioner med miljövänliga och integrerade transportsystem är ett effektivt sätt att minska miljöbelastningen. Tätare och funktionsblandade städer med resurseffektiva och attraktiva kollektiva transportsystem är framgångsfaktorer.

Det krävs ett smart samhällsbyggande. Ett samhällsbyggande som koordinerat och kreativt förmår kombinera den goda tillgängligheten med utveckling av attraktiva städer.

STADENS LIV OCH INNEHÅLL

Arbetet med stadsutveckling och "Den Goda Staden" innebär att städerna medvetet måste stärkas som en mötesplats där alla människor känner sig välkomna, delaktiga och trygga.

Den goda staden handlar om fysisk miljö, men i lika hög grad om stadens innehåll och liv, trygghet och säkerhet. Människor med olika bakgrund integreras i städer med mångfald. Mötesplatser skapas och tankar föds.

En socialt hållbar stadsutveckling innebär att medborgarna är delaktiga med ett eget engagemang. Utvecklingen av vårt samhälle är en viktig demokratisk fråga.

STADEN I REGIONEN

"Den Goda Staden" och omgivande orter knyts samman i ett nätverk till en region genom goda kommunikationer.

Oavsett var man bor – i tätort, i stad eller på landsbygden – så lever dagens svensk ett urbant influerat liv.

Bättre kommunikationer minskar tidsavstånden och gör att fler når ett bättre kultur- och arbetsplatsutbud. Förändrade livsmönster ställer helt nya krav på den egna kommunen och regionen. Medan vi bor och arbetar i en kommun utnyttjar vi i allt högre grad service och rekreativsmöjligheter i en annan. En ekonomisk utveckling med större lokala arbetsmarknader kan åstadkommas genom så kallad regionförstoring där städerna får spela rollen som motor för hela regionen. En väl utvecklad infrastruktur och effektiva transportsystem som knyter samman orter i nätverk är väsentliga för att utvecklingen av städer och regioner ska ske på ett hållbart sätt.

KOMMUNERNAS NYA VERKLIGHET

Arbetet med stadsutveckling och "Den Goda Staden" är i hög grad ett processarbete med många parter involverade. Ledord för arbetet är helhetssyn och samverkan.

Kommunerna har en samordningsroll i arbetet med stadsutveckling. Kommunerna som samordnare av samhällsutvecklingen behöver förtydligas och stärkas. Av praktiska skäl har kommunernas organisation kring samhällsutveckling historiskt delats upp på olika nämnder och ämnesområden. Denna funktionsindelade staden är inte längre tidsenlig. En hållbar framtida stadsutveckling är inte enbart en teknisk stadsbyggnadsfråga. Istället behövs ett helhetsperspektiv som involverar många olika kompetenser.

För att attrahera företag, institutioner och invånare behöver kommunerna anpassa sig till denna nya verklighet och i allt högre grad ingå partnerskap med privata och allmänna aktörer – en samverkan som i än högre omfattning kräver helhetssyn och samordning av processer. Ett holistiskt perspektiv stärker den politiska demokratin och inkluderar såväl allmänna som privata intressen.

TRANSPORTVERKENS NYA VERKLIGHET

Förverkligande av hållbar transportplanering ställer betydligt högre krav på samverkan med den kommunala och regionala utvecklingsplaneringen, ur ett helhets- och samhällsbyggnadsperspektiv.

Banverket och Vägverket är av tradition inriktade på att bygga och underhålla vägar och järnvägar. Det är en självklar grund i transportverkens arbete, men idag är uppdraget från regering och riksdag långt bredare. Transportverken ska bidra till att hela transportsystemet utvecklas och blir en fungerande del av människors vardag, och av näringslivets och det offentliga produktion av varor och tjänster.

Uppdraget är att åstadkomma ett långsiktigt hållbart och samhällsekonomiskt effektivt transportsystem. Transportverkens verklighet är att nu hantera mycket komplicerade frågor såsom hela kommunikationsstrukturer, olika typer av transporter, vägnät och/eller järnväg. En utvecklad samverkan med kommunernas planering av markanvändning är nödvändig. Lokalisering av verksamheter och bebyggelse är avgörande för transportbehoven och möjligheten att skapa tillgänglighet som baseras på miljövänliga transporter. Utmaningarna är många och processen till att bli samhällsbyggare kräver utveckling av kunskap och attityder samt visioner och tydlighet. Det handlar om att se samspelet mellan transporter, verksamhet, bebyggelse och människor. Det handlar om att våga lyfta blicken och ställa frågan – hur kan transportsystemet gynna samhällsutvecklingen och en god stadsmiljö? Idag behöver transportverken samverka över gränserna med alla parter som verkar inom systemet.

DEN GODA STADEN

Projektet "Den Goda Staden" vill i konkret handling åstadkomma samverkan mellan den nationella, regionala och kommunala nivån kring stadsutveckling och transporter.

I projektet "Den Goda Staden" samverkar Banverket, Boverket och Vägverket med Jönköpings, Norrköpings och Uppsala kommuner samt Sveriges Kommuner och Landsting. Det övergripande målet är att vara en bas för utveckling av metoder och arbetssätt som fokuserar på kreativa lösningar för att främja tillgängligheten i samhällsbyggande och stadsutveckling.

Vi hoppas lägga en grund för utveckling av attityder och regelsystem som underlättar samverkan mellan privat och offentligt, mellan individer och det gemensamma, mellan olika sektorer och delintressen samt mellan det nationella, det regionala och det kommunala perspektivet.

FRÅN ORD TILL HANDLING – FÖRSLAG TILL EN HÅLLBAR STADSUTVECKLING

1. SAMORDNA DEN NATIONELLA POLITIKEN SOM RÖR UTVECKLINGEN AV VÅRA STÄDER.

Den hållbara stadens delar, stadens roll som tillväxtmotor, som livsmiljö och dess utbyte med omlandet behöver betraktas samordnat utifrån en helhetssyn. Här krävs en stödjande stadspolitik.

2. SAMORDNA STATLIGA, REGIONALA OCH KOMMUNALA INVESTERINGAR.

Nya förhållningssätt och lösningar måste utvecklas för stadsmiljön och dess transportsystem. Den täta staden är en tillgång som kräver resurser för att vidareutvecklas. Det handlar om att ge utrymme för ett visionärt och samordnat arbetssätt och om hög kvalitet i det byggda. Vi behöver samordna statliga, regionala och kommunala investeringar. Vi behöver skapa tydliga incitament att koordinera offentliga och privata investeringar.

3. UNDANRÖJ HINDER FÖR UTVECKLINGEN AV VÅRA STÄDER

Täthet och funktionsblandning bidrar till utvecklingskraft – socialt, kulturellt, ekonomiskt och ekologiskt. Men täthet skapar också störningar och konflikter. Dessa konflikter har vi trots oss lösa genom att skilja olika intressen åt och hantera dem sektorsvis. Enskilda sektorsmål måste kunna sammanvägas i utvecklingen för ett hållbart samhälle.

4. UTVECKLA EN ARENA FÖR METOD- OCH ERFARENHETSUTBYTE

Att utveckla våra städer till att vara hållbara och konkurrenskraftiga är ett komplext arbete som inte bara är att betrakta som en process utan kräver nya metoder och behov av lärdomar och erfarenhetsutbyte. Det behövs en arena för detta.

5. UTVECKLA NYA URBANA TRANSPORTFORMER

I staden ska det vara bekvämt, roligt och spännande att röra sig. Tillgängligheten till staden ska vara god, såväl med kollektiva som individuella transportmedel. Ny teknik och nya förhållningssätt behövs för att effektivisera trafiken och göra den till ett attraktivt inslag i stadsbilden.

